

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 17 juni 2020
(OR. en)

8927/20

ENFOPOL 144
JAI 500
DROIPEN 42
COSI 101

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	17 juni 2020
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	8605/20
Ärende:	Rådets slutsatser om förstärkta finansiella utredningar för att bekämpa grov och organiserad brottslighet

För delegationerna bifogas ovannämnda rådsslutsatser som godkändes av rådet den 17 juni 2020.

RÅDETS SLUTSATSER**om förstärkta finansiella utredningar för att bekämpa grov och organiserad brottslighet**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD,

SOM ERINRAR OM EU:s strategiska agenda 2019–2024¹ och rådets slutsatser av den 12 februari 2016 om kampen mot finansiering av terrorism², rådets slutsatser och handlingsplan för det fortsatta arbetet med finansiella utredningar av den 9 juni 2016³ samt rådets slutsatser om meddelandet från kommissionen om ytterligare åtgärder för att öka transparensen och främja bekämpandet av skatteundandragande och skatteflykt av den 11 oktober 2016⁴,

SOM BEAKTAR halvtidsöversynen⁵ av den förnyade strategin för inre säkerhet i EU, där man nämner behovet av att ytterligare förbättra *”kampen mot ekonomisk brottslighet och penningtvätt samt underlätta återvinning av tillgångar genom att stödja ett effektivt praktiskt samarbete mellan medlemsstaterna och uppmuntra till partnerskap mellan medlemsstater och den privata sektorn”*,

SOM ERINRAR OM rådets slutsatser om strategiska prioriteringar för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism⁶, som bygger på en rad rapporter som kommissionen nyligen har lagt fram i ärendet⁷,

SOM NOTERAR kommissionens meddelande av den 7 maj 2020 om en handlingsplan för en övergripande EU-politik för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism⁸,

SOM HÄNVISAR till den diskussion som ägde rum i ständiga kommittén för inre säkerhet den 21 februari 2020 och som gav vägledning för de föreliggande slutsatserna från rådet,

-
- ¹ EU:s strategiska agenda 2019–2024 (EUCO 9/19) om förbättrat samarbete och informationsutbyte för att bekämpa terrorism och gränsöverskridande brottslighet.
² 6068/16.
³ 10125/16.
⁴ 13139/16.
⁵ 13319/17.
⁶ 14823/19.
⁷ 11514/19 (+ADD1), 11516/19, 11517/19, 11518/19, 11519/19.
⁸ 7870/20.

SOM BETONAR att finansiella utredningar är av yttersta vikt för Europeiska unionen när det gäller att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet och terrorism,

SOM BEAKTAR att Europeiska unionen avsevärt har stärkt sin rättsliga ram för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, och för de brottsbekämpande myndigheternas tillgång till finansiell information⁹; denna rättsliga ram måste genomföras ordentligt för att man ska kunna hålla jämna steg med den ökande integrationen av finansiella flöden på den inre marknaden, nya trender, den ökande mängden av alltmer sofistikerade bedrägerier, den tekniska utvecklingen och brottslingarnas uppfinningsrikedom när det gäller att försöka utnyttja eventuella brister och luckor i systemet,

SOM ERKÄNNER vikten av följ pengarna-principen när det gäller att ta itu med de finansiella aspekterna av organiserad brottslighet och identifiera nya ledtrådar i utredningar av organiserad brottslighet och SOM NOTERAR att ett sådant tillvägagångssätt kräver samordnade åtgärder på flera olika relaterade områden, inbegripet återvinning av tillgångar, användning av virtuella tillgångar (eller kryptotillgångar) och fiatvalutor, samarbete och samordning mellan olika finansunderrättelseenheter (FIU) samt samarbete mellan dem och brottsbekämpande myndigheter, skattemyndigheter och tullmyndigheter på nationell nivå, eller Europols roll och byråns samarbete med den privata sektorn,

⁹ Det så kallade femte penningtvättsdirektivet (2015/849, ändrat genom 2018/843), direktivet om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser (2018/1673) och direktivet om användning av finansiell information (1153/2019).

SOM ERINRAR OM att medlemsstaterna i enlighet med artikel 32a i penningtvättsdirektivet¹⁰ senast den 10 september 2020 ska införa nationella centraliserade bankkontoregister som är direkt tillgängliga för finansunderrättelseenheterna, och att direktivet om användning av finansiell information¹¹ ålägger medlemsstaterna att ge direkt åtkomst till de nationella centraliserade bankkontoregistren för kontoren för återvinning av tillgångar och andra myndigheter som är ansvariga för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra brott och som har utsetts av respektive medlemsstat,

SOM NOTERAR att vinningen från organiserad brottslighet inom Europeiska unionen enligt en försiktig uppskattning uppgår till 110 miljarder euro per år¹² och att andelen förverkade tillgångar från brott trots alla ansträngningar kan vara så låg som 1,1 %¹³,

SOM BEAKTAR rapporten från kommissionen om sammankoppling av nationella bankkontoregister¹⁴, som ledde till slutsatsen att sammankopplingen av bankkontoregister är tekniskt genomförbar och skulle vara ett värdefullt verktyg i det gränsöverskridande samarbetet mellan behöriga myndigheter, särskilt mellan finansunderrättelseenheter, brottsbekämpande myndigheter och kontor för återvinning av tillgångar,

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73), ändrat genom direktiv 2018/843.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 av den 20 juni 2019 om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott (EUT L 186, 11.7.2019, s. 122).

¹² Arbetsdokument från kommissionens avdelningar: *Analysis of non-conviction based confiscation measures in the European Union*, SWD (2019) 1050 final, distribuerat som 8627/19.

¹³ Citerat från Europol, *Does Crime still pay? Criminal Asset Recovery in the EU, Survey of Statistical information 2010-2014*, 2016, s. 4.

¹⁴ 11518/19.

SOM PÅPEKAR att samarbetet och informationsflödet kan stärkas ytterligare på nationell och europeisk nivå

- mellan finansunderrättelseenheter i olika medlemsstater,
- mellan finansunderrättelseenheter och enheter inom den privata sektorn som är skyldiga att rapportera misstänkta transaktioner till behöriga finansunderrättelseenheter,
- mellan olika brottsbekämpande myndigheter,
- mellan skattemyndigheter och brottsbekämpande myndigheter,
- mellan finansunderrättelseenheter och brottsbekämpande myndigheter, skattemyndigheter och tullmyndigheter på nationell nivå,
- mellan finansinstitut och brottsbekämpande myndigheter,

SOM PÅPEKAR att vissa av finansunderrättelseenheternas befogenheter inte är harmoniserade i hela Europeiska unionen, vilket kan påverka dessa enheters möjlighet att få tillgång till och dela relevant finansiell och administrativ och brottsbekämpningsrelaterad information (särskilt den information som innehas av ansvariga enheter och/eller brottsbekämpande myndigheter),

SOM ÄR MEDVETET OM att de centrala aktörerna i kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism är av olika karaktär och SOM BETONAR att brottsbekämpande myndigheter, tullmyndigheter, skattemyndigheter, kontor för återvinning av tillgångar och finansunderrättelseenheter måste ha effektiv tillgång till finansiell information och öka samarbetet i nationella och gränsöverskridande utredningar,

SOM BETONAR vikten av utbytet av finansiell information mellan finansunderrättelseenheter och brottsbekämpande myndigheter, vilket kommer att stärkas genom direktivet om användning av finansiell information¹⁵,

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 av den 20 juni 2019 om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott (EUT L 186, 11.7.2019, s. 122).

SOM ERKÄNNER vikten av att enheterna inom den privata sektorn överför kvalitativ information i sina rapporter om misstänkta transaktioner till finansunderrättelseenheterna (som ger dem relevant återkoppling) och av att de brottsbekämpande myndigheterna har möjlighet att begära information från den privata sektorn inom ramen för sina brottsutredningar,

OCH SOM DÄRMED ERKÄNNER vikten av att inrätta offentlig-privata partnerskap mellan de myndigheter som är behöriga att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism och de privata enheter som är skyldiga att rapportera misstänkta transaktioner, i syfte att förbättra rapporternas kvalitet och korrekthet samtidigt som man främjar ett riskbaserat tillvägagångssätt snarare än en efterlevnadsbaserad rapportering,

SOM NOTERAR att Europeiska datatillsynsmannens beslut innebar ett förbud vad gäller Europols behandling av personuppgifter (på grundval av farhågor när det gäller personer som inte anses vara misstänkta) för den tekniska förvaltningen av FIU.net, samtidigt som förbudet upphävdes för en period av ett år för att göra det möjligt för Europol att säkerställa en smidig övergång av den tekniska förvaltningen av FIU.net till en annan enhet¹⁶,

SOM BETONAR rådets slutsatser om Europols samarbete med privata parter¹⁷ och SOM BEAKTAR att privata parter spelar en allt större roll när det gäller att förebygga och motverka brottslighet som möjliggörs av informationsteknik, eftersom de ofta innehar stora mängder personuppgifter som kan vara relevanta för brottsbekämpande myndigheter,

SOM ERKÄNNER Europols arbete till stöd för samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter i unionen inom området för bedrägeri[...] riktat mot offentliga och privata finanser, penningtvätt, återvinning av tillgångar, korruption och penningförfalskning och även till stöd för Europeiska åklagarmyndighetens (Eppo) utredningar i enlighet med Eppo-förordningen¹⁸,

¹⁶ Europeiska datatillsynsmannens beslut av den 19 december 2019 om Europols tekniska förvaltning av FIU.net.

¹⁷ 14745/19.

¹⁸ Rådets förordning (EU) 2017/1939 om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten.

SOM ERKÄNNER betydelsen av Europols centrum för finansiell och ekonomisk brottslighet,

SOM ERKÄNNER vikten av Empact och betydelsen av EU:s prioriterade brott ”medel till brottslig verksamhet – penningtvätt och återvinning av tillgångar” både som en självständig prioritering och som en horisontell prioritering inom alla operativa handlingsplaner i EU:s policycykel,

SOM BEAKTAR att virtuella tillgångar spelar en allt större roll när det gäller penningtvätt,

SOM BETONAR behovet av att effektivt genomföra och bygga vidare på femte penningtvättsdirektivet, som rör virtuella valutor och som bland de ansvariga enheterna anger leverantörer som erbjuder växlingstjänster mellan virtuella valutor och fiatvalutor samt tillhandahållare av plånböcker för virtuella valutor,

SOM NOTERAR det analysarbete som kommissionen¹⁹ och Europol²⁰ har gjort, som visar att brottslingar använder kontantbetalningar för penningtvätt och finansiering av terrorism, varför det är nödvändigt att på EU-nivå ta upp frågor om en minskning av kontantbetalningarna,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA

- att ägna särskild uppmärksamhet åt införlivandet av direktiv (EU) 2019/1153 för att maximera nyttan av de centraliserade bankkontoregister som ska införas senast den 10 september 2020,
- att säkerställa att finansiella utredningar, som en horisontell, övergripande prioritering i Empact, ingår i alla typer av brottsutredningar som rör organiserad brottslighet, särskilt olaglig narkotikahandel och olaglig handel med skjutvapen, organiserade egendomsbrott, miljöbrott, smuggling av migranter, människohandel, olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk, och alla andra typer av organiserad brottslighet, och att ange denna prioritering i alla operativa handlingsplaner på Empact-plattformen,

¹⁹ 11514/19 ADD 1.

²⁰ Europol: *Why is cash still the king? A strategic report on the use of cash by criminal groups as a facilitator for money laundering* (2015).

- att öka samarbetet och synergier i samband med genomförandet av finansiella utredningar och utbytet av finansiell information mellan finansunderrättelseenheter, kontor för återvinning av tillgångar, tullmyndigheter, skattemyndigheter och brottsbekämpande myndigheter,
- att inleda en konstruktiv diskussion med kommissionen om en framtida sammankoppling av nationella bankkontoregister för att avsevärt påskynda tillgången till finansiell information och underlätta det gränsöverskridande samarbetet mellan behöriga myndigheter och deras europeiska motparter,
- att tillsammans med RIF-myndigheterna ytterligare främja de gemensamma utredningsgrupperna i syfte att upptäcka och avskräcka från penningtvätt och utreda organiserad brottslighet,
- att stödja sina aktörer som arbetar med Empacts prioriteringar och med den operativa handlingsplanen: medel till brottslig verksamhet – ”penningtvätt och återvinning av tillgångar”, särskilt när det gäller
 - utbyte av bästa praxis och erfarenheter,
 - utbyte av relevant finansiell information,
 - ett utökat samarbete mellan brottsbekämpande organ, tullmyndigheter, skattemyndigheter, kontor för återvinning av tillgångar och finansunderrättelseenheter,
 - ett utökat samarbete med tredjeländer,
- att på frivillig basis och i samordning med kommissionen aktivt delta i utvecklingen av en övergripande handlingsplan för finansiella utredningar, som en uppföljning till den handlingsplan som antogs under det nederländska ordförandeskapet 2016²¹,
- att tillsammans med kommissionen och RIF-myndigheterna utöka samarbetet med tredjeländer när det gäller genomförandet av finansiella utredningar,

²¹ 10125/16.

UPPMANAR KOMMISSIONEN

- att överväga att stärka den rättsliga ramen för förvaltning av fryst egendom för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande²², inkludera principen om planering inför ett beslagtagande och ge kontoren för återvinning av tillgångar ytterligare befogenheter, till exempel befogenheter för förebyggande brådskanie tillfällig frysning i syfte att förhindra att tillgångar skingras,
- att överväga att komplettera denna ram med en mer harmoniserad, omedelbar och direkt tillgång för kontoren för återvinning av vinningar till olika offentliga register såsom centrala fastighetsregister, centrala företagsregister, centrala fordonsregister eller centrala sjöfartsregister,
- att så snart som möjligt komma fram till ett tillfälligt arrangemang för den tekniska förvaltningen av FIU.net, och att lägga fram ett förslag till en långsiktig lösning för FIU.net eller dess efterföljare som säkerställer ett effektivt samarbete mellan finansunderrättelseenheterna samt mellan finansunderrättelseenheterna och Europol i förekommande fall²³,
- att överväga att ytterligare stärka den rättsliga ramen i syfte att sammankoppla medlemsstaternas nationella centraliserade mekanismer (centrala register eller centrala elektroniska datasöksystem) avseende bankkonton, vilket skulle påskynda tillgången till finansiell information och samtidigt underlätta det gränsöverskridande samarbetet mellan behöriga myndigheter,
- att tillsammans med medlemsstaterna och EU:s FIU-plattform fortsätta att reflektera över en samarbets- och stödmekanism som skulle främja och underlätta finansunderrättelseenheternas gränsöverskridande arbete, inbegripet en eventuell koppling mellan den mekanismen och FIU.net eller dess efterföljare,

²² Artikel 10.2 i förverkandedirektivet (2014/42) och den nya förordningen (EU) 2018/1805 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.

²³ I enlighet med bland annat artikel 12 i direktivet om användning av finansiell information (1153/2019).

- att utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter att välja den modell för sin finansunderrättelseenhet som bäst lämpar sig för deras rättsliga och administrativa system, undersöka om åtminstone vissa aspekter av finansunderrättelseenheternas arbete kan anpassas ytterligare så att ett effektivare utbyte av information möjliggörs, i enlighet med penningtvättsdirektivet, direktiv (EU) 2019/1153 och andra instrument,
- att beakta de föreliggande rådsslutsatserna och rådets slutsatser om Europol's samarbete med privata parter inom ramen för översynen av genomförandet av förordning (EU) 2016/794 när man undersöker praxisen med direkt utbyte av personuppgifter med privata parter,
- att utvärdera behovet av en stärkt rättslig ram för inrättandet av relevanta offentlig-privata partnerskap,
- att återuppta diskussionen med medlemsstaterna angående behovet av en lagstadgad begränsning av kontantbetalningar på EU-nivå i enlighet med meddelandet av den 7 maj 2020 om en handlingsplan för att förhindra penningtvätt,
- att överväga behovet av att ytterligare förbättra den rättsliga ram för virtuella tillgångar som infördes i och med femte penningtvättsdirektivet²⁴, till exempel genom att även låta den omfatta virtuella valutor som inte kan växlas mot fiatpengar och på så sätt åstadkomma en bättre anpassning till de nuvarande rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder,

UPPMANAR EUROPOL

- att utnyttja den fulla potentialen hos det nyinrättade europeiska centrumet för finansiell och ekonomisk brottslighet som en särskild struktur till stöd för samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter i deras kamp mot bedrägerier, penningtvätt, korruption och penningförfalskning, samtidigt som återvinningen av tillgångar som härrör från brott systematiskt främjas i och utanför EU; inrättandet av det europeiska centrumet för finansiell och ekonomisk brottslighet och de uppgifter som centrumet ska utföra bör på lämpligt sätt återspeglas i de resurser som tilldelas Europol,

²⁴ Direktiv (EU) 2015/849, ändrat genom direktiv 2018/843.

- att inleda det förberedande arbetet för ingående av ett arbetsarrangemang för samarbete med Europeiska åklagarmyndigheten, i syfte att stödja myndighetens verksamhet när det gäller utredning och lagföring av brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen,

UPPMANAR CEPOL

- att vidareutveckla och genomföra en heltäckande utbildningsportfölj för finansiella utredare i syfte att uppnå en enhetligare förståelse av den taktik och teknik som används av tjänstemän inom brottsbekämpning inom EU i gränsöverskridande utredningar; denna uppgift måste utföras i nära samarbete med Europol och andra relevanta aktörer inom detta särskilda brottsområde och bör möjliggöras genom tilldelning av nödvändiga resurser till Cepol, med stöd av kommissionen.
-